

Szkolny Program Wychowawczy II Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Konopnickiej w Katowicach

Nowelizacja programu . Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).Stan prawny na dzień 1.010.2015

Opracowany na lata szkolne:

2015/2016

2016/2017

2017/2018

2018/2019

Spis treści

Wstęp

1. Podstawy prawne
2. Założenia programu i misja szkoły
3. Cele wyznaczone do realizacji
4. Model absolwenta szkoły
5. Rola rodziców i opiekunów prawnych oraz środowiska społecznego w tworzeniu warunków edukacyjno-wychowawczych w szkole
6. Treści wychowawcze wraz z określeniem sposobów realizacji
7. Monitorowanie i ewaluacja programu

WSTĘP

Dom rodzinny to miejsce, gdzie rozpoczyna się wychowanie, a zadaniem szkoły jest wspieranie tego procesu. Rodzice, akceptując szkolny program wychowawczy, część swoich uprawnień przekazują szkole. Podstawa wychowania w szkole jest umiejętność nawiązania kontaktu z wychowankiem. Na tej bazie uczeń może budować relacje z innymi. Ramą tych relacji jest zbiór zasad regulujących życie w szkole, role jakie pełnią poszczególni członkowie społeczności szkolnej, zadania wychowawcze wynikające z celów i wspólnych wartości.

Głównym zadaniem wychowawczym szkoły jest kształtowanie właściwych postaw wobec ludzi, rzeczy, norm i wartości. Podstawowym zadaniem opiekuńczym jest zaspakajanie podstawowych potrzeb uczniów co jest konieczne dla ich prawidłowego rozwoju, zarówno fizycznego jak i psychospołecznego.

W naszym Liceum staramy wszechstronnie rozwijać młode jednostki. Współpracujemy z rodzicami w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i edukacyjnych. Wychowanie wspomagają instytucje oświatowe, wychowawcze, kulturalne i społeczne. Działania wychowawcze polegają na wspomaganiu ucznia w jego rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie dojrzałości w czterech sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej. Program Wychowawczy jest w korelacji z Szkolnym Programem Profilaktycznym. Zadania w nim zawarte opierają się na działaniach w obszarze informacyjnym, edukacyjnym, wychowawczym i profilaktycznym. Przedmiotem oddziaływań są nie tylko uczniowie, ale ich rodzice lub opiekunowie, nauczyciele, a także środowisko szkolne.

1. Podstawy prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) Art. 72.
2. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.) Art. 33.
3. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (tekst jednolity: Dz.U. z 1964 r. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.).
4. Ustawa o systemie oświaty z 7 września 1991 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lutego 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. z 2007 r. Nr 35, poz. 222).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 843).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r. poz. 977)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249)
9. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 298)
10. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity: Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375)
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1113)
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2013 r. poz. 532)
13. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 1390)
14. Statut II Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi im. M. Konopnickiej w Katowicach
15. Rządowy program „Bezpieczna i przyjazna szkoła”
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS (Dz.U. z 2011 r. Nr 44, poz. 227)

2 . Misja szkoły wraz z założeniami programu

II Liceum z Oddziałami Dwujęzycznymi im. M. Konopnickiej w Katowicach wychowuje uczniów w duchu uniwersalnych, humanistycznych wartości moralnych, tolerancji, solidarności, demokracji, wolności i sprawiedliwości społecznej.

Ponieważ jesteśmy szkołą stowarzyszoną z UNESCO, staramy się uczyć i wychowywać w myśl zasady J. Delorsa: uczyć się, aby żyć wspólnie, uczyć się, aby wiedzieć, uczyć się, aby działać, uczyć się, aby być.

Założenia programu :

- ✓ Program Wychowawczy jest kontynuacją i rozwijaniem zadań wychowawczych szkoły.
- ✓ Zapewnia osiągnięcie przez wychowanków dojrzałości intelektualnej, emocjonalnej, moralnej i społecznej.
- ✓ Wychowanie jest integralną częścią procesu edukacyjnego każdego nauczyciela przedmiotu i pracy wychowawczej wychowawcy klasowego.
- ✓ Realizują go wszyscy nauczyciele we współpracy z rodzicami.
- ✓ Program Wychowawczy Liceum jest podstawą tworzenia przez wychowawców klasowych planów pracy wychowawczej

3. Cele wyznaczone do realizacji

- ✓ Umożliwienie każdemu uczniowi pełnego rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i społecznego.
- ✓ Przygotowanie wychowanka do wejścia w dorosłość , akcentowanie wartości życia w rodzinie.
- ✓ Uczenie kultury osobistej, tolerancji, szacunku wobec siebie i innych.
- ✓ Pielęgnowanie patriotyzmu, zwyczajów oraz szacunku dla symboli narodowych.
- ✓ Rozwijanie kreatywności, samodzielności, umiejętności realizacji własnych celów.
- ✓ Kształtowanie hierarchii systemu wartości, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia fizycznego i psychicznego
- ✓ Wzmacnianie więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną
- ✓ Rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej
- ✓ Uczenie radzenia sobie z emocjami.
- ✓ Dbanie o dobre imię szkoły.

4. Model absolwenta szkoły

Program II LO został stworzony z myślą o kształtowaniu osobowości ucznia w taki sposób, aby absolwent naszej szkoły był aktywnym i odpowiedzialnym członkiem społeczności lokalnej i globalnej. Ponieważ jesteśmy Szkołą Stowarzyszoną UNESCO oraz współpracującą z Radcą ds. Edukacji Ambasady Hiszpanii w Polsce poprzez Oddziały Dwujęzyczne propagujemy działania służące rozwojowi kultury, oświaty i nauki. Liceum stara się zachęcić do rozwijania umiejętności poznawczych, decyzyjnych oraz niezależności myślenia. Pragniemy zaszczerpić w naszych uczniach poczucie własnej wartości, współpracy, empatii, uwrażliwienia na potrzeby bliźnich.

Absolwent powinien być wyposażony w umiejętności zawarte w czterech sferach: społecznej, naukowej, emocjonalno-etycznej i kulturowej.

W SFERZE SPOŁECZNEJ :

- ✓ Potrafi poruszać się w świecie dorosłych.
- ✓ Jest komunikatywny.
- ✓ Wypowiada własne sądy i uzasadnia je.
- ✓ Podejmuje decyzje i bierze odpowiedzialność za jej konsekwencje.
- ✓ Rozwiązuje konflikty i negocjuje.
- ✓ Jest patriotą, posiadającym szacunek dla tradycji i historii naszego kraju.
- ✓ Realizuje własne plany życiowe w zgodzie z zasadami humanizmu.
- ✓ Ma twórczy i krytyczny stosunek do rzeczywistości.
- ✓ Jest tolerancyjny wobec różnorodności etnicznej.
- ✓ Szanuje prawa człowieka.

W SFERZE NAUKOWEJ :

- ✓ Bierze odpowiedzialność za własne wykształcenie.
- ✓ Posiada usystematyzowaną wiedzę ogólną.
- ✓ Posiada umiejętności dalszego samokształcenia.
- ✓ Korzysta z wszystkich dostępnych źródeł informacji.
- ✓ Jest twórczy, dociekliwy, systematyczny i konsekwentny.
- ✓ Wykorzystuje doświadczenia i łączy różne elementy wiedzy.

W SFERZE EMOCJONALNO-ETYCZNEJ :

- ✓ Akceptuje siebie.
- ✓ Ma świadomość swoich mocnych i słabych stron.
- ✓ Rozwija swój system wartości.
- ✓ Umie prawidłowo odczytywać swoje stany emocjonalne i panować nad nimi.
- ✓ Jest tolerancyjny i wrażliwy.
- ✓ Potrafi budować więzi międzyludzkie.
- ✓ Zna i stosuje normy przyjęte w społeczeństwie.
- ✓ Prezentuje wysoki poziom kultury osobistej.

W SFERZE KULTUROWEJ :

- ✓ Rozwija zainteresowania i pasje.
- ✓ Jest przygotowany do aktywnego udziału w życiu kulturalnym.
- ✓ Podejmuje działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego.
- ✓ Rozbudza wrażliwość na dobro i piękno otaczającego świata.
- ✓ Jest świadom zagrożeń cywilizacyjnych, przyjazny wobec środowiska naturalnego
- ✓ Posługuje się poprawną polszczyzną.

5. Rola rodziców i opiekunów prawnych oraz środowiska społecznego w tworzeniu warunków edukacyjno-wychowawczych w szkolne

Dbając o wszechstronny rozwój powierzonej szkole młodzieży staramy się ściśle współpracować z domem rodzinnym naszych uczniów poprzez następujące formy:

- Systematyczną organizację zebrań informacyjnych o postępach ucznia, konsultacji indywidualnych, przekazywania różnorodnych informacji o działaniach szkoły poprzez dziennik elektroniczny Przekazywane informacje dotyczą postępów uczniów w nauce i zachowaniu, propozycji ocen śródrocznych i rocznych, organizacji pracy szkoły, aktualnych przepisach organizujących prace dydaktyczno-wychowawcza w danym roku szkolnym
- Prowadzenie szkoleń dla rodziców
- Opiniowanie i zatwierdzanie przez Radę Rodziców wraz z Radą Pedagogiczną ważnych dokumentów szkolnych oraz czynny udział w wielu wydarzeniach szkolnych
- Cała społeczność szkolna zaprasza wszystkich rodziców na ważne uroczystości szkolne

Szkoła współpracuje z wieloma instytucjami wspierającymi edukacyjno-wychowawcze działania szkoły.

6. Treści wychowawcze:

OBSZARY TEMATYCZNE DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH	TREŚCI	SPOSOBY REALIZACJI, OSOBY ODPOWIEDZIALNE
1. KSZTAŁTOWANIE POSTAW ETYCZNO- MORALNYCH	• rozwijanie systemu wartości i poszukiwanie autorytetów, • praca nad rozwojem własnego charakteru, rozwijanie świadomości ponoszenia odpowiedzialności za swoje wybory i decyzje, • kształtowanie poczucia godności każdej osoby, szacunku dla siebie i innych, • rozwijanie umiejętności współdziałania, • budowanie zdrowych relacji międzyludzkich • promowanie uczniów wyróżniających się właściwą postawą społeczną- etyczną • podnoszenie poziomu bezpieczeństwa w szkole	• godziny wychowawcze (wychowawcy) • warsztaty integracyjne i tematyczne (pedagog szkolny, specjaliści z PPP) • wykłady prelekcje, projekty (nauczyciele przedmiotów, wychowawcy) • rekolekcje (katecheci), projekcje filmowe i panele dyskusyjne (nauczyciel etyki) • spotkania z autorytetami (zaproszeni goście) • realizacja wybranych tematów na lekcjach j. polskiego, etyki, religii (nauczyciele, katecheci) • konkursy np. „Pomocna dłoń” (pedagog szkolny) • zapoznanie i egzekwowanie przepisów zawartych w Statucie szkoły, WSO • egzekwowanie przepisów BHP (np. udział w próbnej ewakuacji szkolnej, zajęcia z „Pierwszej pomocy”, przestrzeganie regulaminów wycieczek szkolnych i zachowań w pracowniach naukowych w szkole)
2. KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPOŁECZNO- RODZINNYCH i ZAPOBIEGANIE NIEDOSTOSOWANIU SPOŁECZNEMU	• wyrównywanie szans edukacyjnych • pogłębiania wiedzy, poszerzanie zainteresowań, motywowanie do samorozwoju i samokształcenia, • rozwijanie talentów, praca z uczniem zdolnym • promowanie koleżeństwa, przyjaźni i uwrażliwiania na potrzeby bliźnich, • ułatwianie społecznej integracji, • doskonalenie umiejętności interpersonalnych, • rozwijanie postaw tolerancji i wyrozumiałości wobec innych	• organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów z problemami edukacyjno-wychowawczymi oraz dostosowanie organizacji toku lekcyjnego i zajęć dodatkowych dla uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi i przewlekłymi chorobami (np. zajęcia rewalidacyjne, nauczanie indywidualne, zajęcia o charakterze dyslektycznym) • warsztaty efektywnego uczenia się (pedagog szkolny) • organizowanie sesji popularno-naukowych np. „Święto liczby Pi” (nauczyciele przedmiotu) • udział w konkursach, olimpiadach (dyrektor, nauczyciele przedmiotów, bibliotekarz) • udział w promocji talentów np. „Koncerty Młodych Talentów”, recytacje poezji i prozy obcojęzycznej, prowadzenie teatru hiszpańskiego, konkursy fotograficzne i plastyczne, koncerty grup muzycznych współtworzonych przez uczniów szkoły, umożliwienie uczniom zdolnym naukę w systemie „Toku Indywidualnego” • lekcje wychowawcze o tematyce społecznej (wychowawcy) • organizowanie wycieczek integracyjnych, spotkań z okazji świąt, rozgrywek sportowych (wychowawcy, nauczyciele WF-u, pedagog szkolny) • zajęcia warsztatowe z zakresu komunikacji interpersonalnej (pedagog szkolny) • różnorodne działania wspierające potrzebujących, w tym akcje charytatywne np. Bal charytatywny, kiermasz charytatywny, koncerty na rzecz chorych dzieci, (opiekun RM, nauczyciele WF, bibliotekarz, pedagog szkolny), działania na rzecz

	osób, • rozwijanie umiejętności rozwiązywania problemów związanych z okresem dojrzewania i dorastania, • akcentowanie wartości rodzinnych, w tym zwyczajów i obyczajów, • wzmacnianie prawidłowych relacji w rodzinie, • zgłębianie wiedzy na temat funkcji rodziny, pełnienia ról, postaw małżeńskich i rodzicielskich, • przeciwdziałanie agresji fizycznej i psychicznej • zapoznanie uczniów z podstawami prawa • kształtowanie dobrych manier w szkole i poza nią • wspieranie i wskazywanie możliwości dalszej edukacji i różnorodnej ścieżki zawodowej	zwierząt „Akcja pies” • udział w Orkiestrze Świątecznej Pomocy • wolontariat (wyznaczeni opiekunowie kola wolontariatu) • lekcje wychowawcze o tematyce prorodzinnej (wychowawcy, pedagog szkolny) • warsztaty, wykłady, prelekcje (wychowawcy, pedagog, zaproszeni przedstawiciele instytucji, pielęgniarka) • organizowanie prelekcji dla rodziców (pedagog szkolny) • systematyczne dyżury nauczycieli w czasie przerw, monitoring wizyjny szkoły, reagowanie i rozwiązywanie sytuacji przemocowych (przestrzeganie procedur w sytuacjach kryzysowych) • organizacja „Dnia Prawnika”, organizacja symulacji rozpraw sądowych, spotkania z przedstawicielami zawodów prawniczych, warsztaty „Prawo „a nastolatki”- spotkania ze Strażą Miejską • „Dobre maniery nie tylko od święta”, przygotowanie przez uczniów małych form teatralnych dotyczących savoir-vivre udział młodzieży w konkursach • Organizacja warsztatów zawodoznawczych i indywidualnych spotkań w celu określenia predyspozycji zawodowych, zapraszanie przedstawicieli różnych zawodów, uczestnictwo w promocjach uczelni wyższych, udział maturzystów w „Salonie maturzysty)(doradca zawodowy, pedagog szkolny)
3. PROPAGOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA	• propagowanie zasad racjonalnego odżywiania, • dbanie o higienę osobistą, • rozpoznawanie swoich mocnych i słabych stron, • radzenie sobie ze stresem, opanowaniem własnych emocji, • nabywanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, • wdrażanie do prawidłowej organizacji nauki i spędzania wolnego czasu, • uświadamianie następstw podejmowania zachowań ryzykownych (używk, zbyt szybka inicjacja seksualna itp.)- PEŁNY ZAKRES DZIAŁAŃ OPISANY W SZKOLNYM PROGRAMIE PROFILAKTYCZNYM • bezpieczne korzystanie z urządzeń technicznych powszechnego użytku, • prezentacja alternatywnych postaw wobec negatywnych subkultur i sekt,- kształtowanie umiejętności radzenia sobie z presją środowiska (postawy asertywne), • rozwijanie zainteresowań sportem i rekreacją,	• „Akademia Młodego Lekarza” – wykłady dotyczące zdrowego stylu życia oraz przygotowujące do wykonywania zawodu lekarza, prowadzone przez lekarzy-specjalistów, • spotkania indywidualne i grupowe z pielęgniarką szkołą, • udział w spektaklach profilaktycznych (pedagog szkolny) • lekcje przedmiotowe (nauczyciele biologii, WF) • warsztaty „Stres pod kontrolą”, „Kontroluję emocje”. „Dziękuję jestem wolny od używek” itp. (pedagog szkolny) • organizacja Festiwalu Zdrowia (pedagog szkolny, pielęgniarka nauczyciele biologii, Wf-u) • „Cyber przemoc” warsztaty, wykłady (pedagog, nauczyciel informatyki, wychowawcy) • spotkania prewencyjne z Policją, Strażą Miejską, przedstawicielami sądownictwa (dyrektor, pedagog, wychowawcy, nauczyciele historii, WOS) • warsztaty profilaktyczne z przedstawicielami instytucji zajmującymi się profilaktyką uzależnień) • udział w zajęciach pozalekcyjnych np. SKS • udział w zawodach szkolnych, organizowanie obozów sportowych, rajdów itp.

4. WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE I OBYWATELSKIE	• • wzbogacanie wiedzy o państwie i społeczeństwie, • kształtowanie szacunku dla własnego państwa, symboli narodowych, religijnych oraz pamiątek historycznych, • dostarczanie wiedzy o najważniejszych chwilach naszego narodu, krzewienie pamięci o wybitnych postaciach, • uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych regionu, kraju, • kształtowanie estetyki wypowiedzi i pielęgnowanie poprawnej polszczyzny, • kultywowanie tradycji oraz poznawanie kultury innych narodów, • poznanie własnego regionu, rozwijanie tożsamości obywatelskiej, • zaznajamianie z prawami i obowiązkami obywateli, • rozwijanie umiejętności pełnienia przypisanych ról społecznych, • uczenie odpowiedzialności za wspólne dobro społeczne, • rozwijanie zainteresowania społecznością lokalną, • przygotowanie do czynnego udziału w życiu publicznym, • kształtowanie postaw demokratycznych, • aktywowanie do pracy samorządowej w szkole i regionie, • kultywowanie tradycji szkolnych, • przygotowanie do wyboru dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej	(wychowawcy, nauczyciele WF-u) • organizowanie obchodów rocznic i świąt narodowych (dyrektor, nauczyciele historii, wychowawcy) • opieka nad pomnikami np. Pomnik Ofiar Katyńskich, • wycieczki szlakami historii Polski, regionu i Europy „śladami światowego dziedzictwa UNESCO” (wszyscy nauczyciele) • udział w konkursach i olimpiadach o tematyce historycznej i społecznej (nauczyciele historii, WOS, przedsiębiorczości, pedagog szkolny) • organizowanie i udział w konkursach językowych np. Dyktando w 4 językach, konkursy poezji, teatru (dyrektor, nauczyciele j. polskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, angielskiego, bibliotekarz), • organizowanie Dnia Języka Ojczystego (nauczyciele j. polskiego), • organizowanie wyjść na spektakle, do kina, filharmonii (wszyscy nauczyciele), • organizacja Konkursu Poloneza dla licealistów (dyrektor, nauczyciele WF-u, wyznaczeni nauczyciele) • udział w projektach samorządowych (dyrektor, nauczyciele, pedagog szkolny) • udział w debatach miejskich, wykładach, spotkaniach z politykami, programach Urzędu Miasta i Sejmiku Śląskiego (dyrektor, opiekun RM, nauczyciele WOS, historii) • konkursy, lekcje pokazowe, inscenizacje teatralne, debaty, wykłady, plakaty informacyjne dotyczące Praw Człowieka i Dziecka (wychowawcy, nauczyciele WOS, historii, j. polskiego, pedagog szkolny, zaproszeni przedstawiciele organizacji społecznych) • różnorodne działania Rady Młodzieżowej , w tym wybory samorządowe(opiekun RM) • udział w pracach Młodzieżowej Radzie Miasta Katowice • zapoznanie uczniów ze Statutem i innymi ważnymi dokumentami szkoły(dyrektor, wychowawcy, pedagog szkolny), • uroczyste ślubowanie klas pierwszych i pożegnanie klas III (wyznaczeni nauczyciele, opiekun RM) • redagowanie gazetki szkolnej, wiadomości internetowych (dyrektor, wszyscy nauczyciele) • promocja szkoły w regionie np. Dni Otwarte szkoły, współpraca z lokalnymi mediami (dyrektor, wszyscy nauczyciele, pedagog szkolny) • prowadzenie warsztatów zawodoznawczych (pedagog szkolny) • organizowanie wyjazdów na dni otwarte uczelni (dyrektor nauczyciele przedmiotów, pedagog szkolny, bibliotekarz) • udział w wykładach, prelekcjach, projektach organizowanych przez uczelnie wyższe (nauczyciele przedmiotów) • korzystanie z wakacyjnych praktyk np. STERIA (dyrektor)
---	--	--

5. KSZTAŁTOWANIE POSTAW EKOLOGICZNYCH	• uświadamianie wpływu człowieka na środowisko naturalne, • wskazywanie źródeł zagrożeń i sposobów ochrony, • zapobieganie degradacji środowiska, • uwrażliwianie na ochronę zwierząt i roślin, w tym gatunków zagrożonych, • wdrażanie do segregacji i wtórnego wykorzystania odpadów,	• warsztaty ekologiczne (dyrektor, nauczyciele biologii), • udział w olimpiadach i konkursach (nauczyciele biologii), • realizacja projektów ekologicznych – BSP, UNESCO (dyrektor, nauczyciele biologii, zaproszeni specjaliści), • akcje ekologiczne (Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi, sadzenie krzewów i drzew) • udział w konferencjach krajowych i zagranicznych (dyrektor, wyznaczeni opiekunowie), • organizacja wycieczek ekologicznych • (wyznaczeni opiekunowie) • akcje wspierające zwierzęta – Akcja Pies, Adopcja Lemura w Śląskim ZOO (nauczyciele biologii, opiekun RM),
--	---	---

8. Monitorowanie i ewaluacja programu

- ankiety dla uczniów, rodziców i nauczycieli
- analiza dokumentacji szkolnej
- sprawozdania semestralne z działań wychowawczych
- śledzenie losów absolwentów